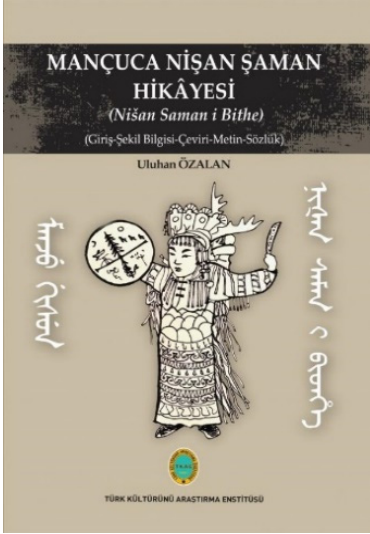

Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi, Bahar 2021 / 1: 201-206.

Uluhan ÖZALAN (2021), *Mançuca Nişan Şaman Hikâyesi (Nişan Saman i Bithe) (Giriş-Şekil Bilgisi-Çeviri-Metin-Sözlük)*, Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, 220 s.

Nilay ALTUNAY*

Kurulduğu günden bu yana dünya Türklerinin dilleri, tarihleri, tarihi coğrafyaları ve kültürleri üzerine bilimsel çalışmalar yayımlayarak Türkiye Türklerini bu yönde bilgilendirmeye çalışan Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, son olarak Bülent Gül editörlüğünde yayımladığı *Mançuca Nişan Şaman Hikâyesi* (Nişan Saman i Bithe) adlı eserle bu sefer de Uzakdoğu'ya Mançular arasına uzanıyor ve sözlü kültür ortamından yazıya aktarılan bir Mançu hikâyesini Türkiye Türkçesi okurlarıyla tanıştıyor. Türkiye'de bugüne kadar yalnızca Mançucaya değil herhangi bir Tunguz diline ait bir metnin yayımlanmamış olması nedeniyle alanında ilk olma niteliğini taşıyan bu eseri Türkiye Türkçesine kazandıran isim ise Mançu dili uzmanı Uluhan Özalın. Bu dönemde Helsinki Üniversitesi'nde çalışan ve çalışmaya

başladığı yıl burada Mançucayla tanışan Özalın, alanın önemli isimlerinden müteveffa Volker Rybatzki ve Juha Janhunen ile de çalışma fırsatı bularak Tunguz ve Moğol dilleri üzerine öğrenim görmüştür. Özalın'ın buradaki çalışmalarının bir ürünü olarak niteleyebileceğimiz bu eserde Mançulardan kalan en önemli halk edebiyatı ürünlerinden biri olan ve Altayistik çalışmaları içerisinde "Nişanoloji" başlığı altında ayrı bir alt disiplin olarak ele alınabilecek kadar önem atfedilen bir şaman hikâyesi sunulmaktadır ve metin, şekil bilgisi yönüyle de incelenmektedir. Yüksek mevki sahibi bir adamın ölen oğlunun ruhunu geri getirmek için yer altı dünyasına inen Nişan

* Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi (Türkiye). E-posta: nilayaltunay@hacettepe.edu.tr. ORCID ID: 0000-0002-4094-9849.

Şaman'ın başından geçenlerin anlatıldığı bu hikâyenin hem Mançurya halkları arasında yaygınlıkla biliniyor oluşundan ve çeşitli varyantlarının bulunmasından hem de Rusça, Çince, Korece, Japonca, İngilizce, Almanca ve Macarca olmak üzere çeşitli dünya dillerine tercüme edilmiş olmasından Mançu-Tunguz araştırmaları için oldukça önemli bir metin olduğu anlaşılmaktadır (s. i). Bu bağlamda Moğol ve Tunguz dillerine ait metinlerin Türkçeye kazandırılması ve Türkoloji araştırmacılarının Moğol ve Tunguz dilleri araştırmalarına yönelmeleri, karşılaştırmalı çalışmaların önünü açarak -tipolojik ve kültürel bir adlandırmayla- Altay dillerine dair yapılacak çalışmaların ideolojik bağlamından çıkartılıp bilimsel bir zemin üzerine oturtulmasını sağlayacaktır (s. 3).

Mançucanın bugün için en ayrıntılı gramerinin yazarı olarak tanınan Gorelova'ya göre Tunguz dilleri arasında bilinen en iyi kayıt altına alınmış dil olarak Mançuca, Altayistik teorisinin gelişiminde ve açıklanmasında belirleyici bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla Mançucanın, Ana Altay dilinin rekonstrüksiyonunda diğer Altay dillerinin eksik kaldığı noktalarda göz ardı edilemez bir katkısının olacağı kabul edilmektedir. (Gorelova, 2002, s. 4)¹. Aslında Mançuca ve Tunguz dilleri, Altayistik alanında çalışan araştırmacılar için her zaman önemli olmuştur. Özellikle Türkçe, Moğolca ve Mançu-Tunguz dilleri arasındaki ses denklikleri, alanyazında üzerinde sıklıkla durulan konulardan biridir. Dünyada Willi Bang-Kaup², M. A. Castren³, Ramstedt⁴, Kotwicz⁵, K. H. Menges⁶, ve Poppe⁷ gibi isimlerin öncülük ettiği bu alandaki çalışmalar, Türkiye'de de Ahmet Demir⁸, Osman Nedim Tuna⁹ ve Talat Tekin¹⁰ tarafından yürütülmüştür. Burada Türk dünyasından değerli bir ismi daha anmak gerekir. Altayistik alanında tanınmış isimlerden olan Tatar bilgin Dr. Üzbek Bayçura'nın da Mançu-Tunguz dillerinin fonetiği ile ilgili bir çalışması vardır: *Intonation in the manchu-tungus languages according to instrumental-phonetic data*.¹¹ Konuşma laboratuvarı raporlarından ayrı basım hâlinde yayımlanmış bu çalışma, bugün Türk Dil Kurumunun kütüphanesinde bulunmaktadır. Yine yakın dönemdeki çalışmalardan Han-Woo Choi'nin *Türkçe, Korece, Moğolca ve Mançu-Tunguzcanın Karşılaştırmalı Ses ve Biçimbilgisi*¹² adlı eseri de alanyazın içerisindeki bir diğer önemli kaynak olarak gösterilebilir.

Başlı başına bir araştırma alanı olarak Mançucanın ve Tunguz dillerinin kayıt altına alınması ve bu metinleri yayımlama girişimleri, ilk olarak Rus araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Rusya'da Mançuca çalışmaları, 18. yüzyılın ilk

¹ Gorelova, M. L. (2002). *Manchu Grammar*. Leiden: Brill.

² Kaup, W. B. (1890). *Uralaltaische Forschungen*. Leipzig.

³ M.A. Castren (1862). "Über die Personalaffixe in den altaischen Sprachen". *Kleinere Schriften*.

⁴ Ramstedt, G. J. (1952). *Einführung in die altaische Sprachwissenschaft II-Formenlehre*. Helsinki.

⁵ Kotwicz, W. (1936). *les pronoms dans les langues altaïques*. Krakow.

⁶ Menges, H. K. (1969). Aus dem Gebiet der altaïschen Suffix-Morphologie: die Verbal-Suffixa Tung. -dyt/-dyç-, Türk. -kar-, -gır-, -ga/-ka, -rka-, -kalı/-galı, AOH XXII (2), ss. 101-117.

⁷ Poppe, N. N. (1977). "On Some Altaic Case Forms", *CAJ*, XXI-I. ss. 55-74.

⁸ Demir, A. (1976). "Ural-Altay Dilleri Teorisi", *Türk Dünyası El Kitabı*, Ankara: TKAE Yayınları, 115-117; (2. Baskı, 1992, 2. Cilt, ss. 3-6)

⁹ Tuna, O. N. (1992). "Altay Dilleri Teorisi", *Türk Dünyası El Kitabı*, Ankara: TKAE Yayınları, 7-58. (2. Baskı, 2. Cilt)

¹⁰ Tekin, T. (2003). Altay Dilleri Teorisi, *Makaleler I Altayistik*, Haz. Emine Yılmaz-Nurettin Demir, Ankara: Grafiker Yayınları, 73-87.

¹¹ Instituto Universitario Orientale. Napoli, 1978.

¹² Choi, H. (2010). *Türkçe, Korece, Moğolca ve Mançu-Tunguzcanın Karşılaştırmalı Ses ve Biçimbilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

çeyreğine kadar uzanmaktadır. İlk Rus Mançurologistler, Mançucayı Çinceyle veya bir ihtimal dahilinde Moğolcayla yakından ilişkili bir dil olarak ele almışlardır. 20. yüzyılın başlarına gelindiğinde ise Mançuca çalışmaları, Tunguz dilleriyle yakından ilişkili olarak incelenmeye başlamıştır ve araştırmacılar, Mançu-Tunguz dil ailesinin tanımlanmasına özel bir önem vermişlerdir. 20. yüzyılın başında Mançu dili artık Vladivostok Doğu Enstitüsünde özel bir bilimsel çalışma alanı olarak yerini almıştır. Burada profesör olarak görev yapan Peter P. Schmidt de Amur bölgesindeki Tunguz halklarını ziyaret etmiş; alan araştırmasının sonuçları, dört ayrı makale halinde Litvanya Üniversitesinin süreli yayını olan *Acta Universitatis Latviensis*'te yayımlanmıştır (Lopatin, 1958, s. 433)¹³. Ayrıca yine bu dönemde Rus Bilimler Akademisi'nin bölgeye doğa bilimcileri ve etnografları da gönderdiği bilinmektedir (Lopatin, 1958, s. 432). Sonrasında bir dönem gözden düşen Mançu dili hakkındaki çalışmalar, 1930'larda Tunguz halkları için standart bir yazı dili ve yazı sistemi oluşturma çalışmaları kapsamında yeniden hareketlenmiş; bu halklar hakkında dil, tarih, etnografya ve din gibi çeşitli araştırma alanlarında birçok alan araştırması metni, el kitabı ve sözlük hazırlanmıştır. Bu dönem aynı zamanda Mançuca ile diğer Tunguz dilleri arasındaki benzerliklerin ve farklılıkların ayrıntılı bir biçimde araştırıldığı bir dönemdir (Gorelava, 2002, ss. XII-XIII). Bu bağlamda Talat Tekin'in de ifadesiyle Tunguz dilleri araştırmaları, SSCB'deki Altay dilbiliminin en büyük başarılarından biridir (Tekin, 2003, s. 65). Sovyet dönemindeki en önemli çalışmalardan biri de *Sravnitel'nyy slovar tunguso-man'çjurskikh yazıkov: Materialı k etimologičekomu slovarju* (Tunguz-Mançu Dillerinin Karşılaştırmalı Sözlüğü: Etimolojik Sözlük için Malzemeler) adlı Mançu-Tunguz dillerinin ilk toplu ve karşılaştırmalı sözlüğüdür. Redaktörlüğünü Tunguz dilleri uzmanı V. İ. Tsintsius'un (Cincius) üstlendiği bu sözlüğün ilk cildini düzenleyenler, V. A. Gortsevskaya, V. D. Kolesnikova, O. A. Kontantinova, K. A. Novikova, T. İ. Petrova ve T. G. Butayeva'dır. Mançu-Tunguz dillerinin söz varlığını düzenli bir biçimde bir araya getirmeyi amaçlamış, etimolojik sözlüğün hazırlanmasına kaynaklık eden karşılaştırmalı bir sözlüktür.¹⁴

Rus araştırmacıların dışında Tunguz halklarıyla Batı Avrupalılar arasındaki ilk karşılaşma da Katolik misyonerlerin faaliyetleri kapsamında gerçekleşmiştir. Ayrıca Cizvit misyonerlerin de 1709 yılında Çin İmparatoru Khang-Hi tarafından görevlendirilerek Mançurya bölgesinin varsayılan haritasının çıkarılması için coğrafi bilgiler toplamaları amacıyla bu bölgeye gönderildikleri bilinmektedir. Bu misyonerlerin Tunguz halkları hakkında bölgeden topladıkları bilgiler de sonrasında yayımlanmıştır (Lopatin, 1958, s. 431).

Bu dönemde Tunguz dilleriyle ilgili yayınlarıyla öne çıkan araştırmacılar arasında Shirokogorov¹⁵, Benzing¹⁶ ve Pritsak¹⁷'in adlarını zikredebiliriz. Yine Mançucayla

¹³ Lopatin, I. A. (1958). "The Tungus Languages", *Antropos*, 53, 3/4, ss. 427-440.

¹⁴ Eser hakkındaki değerlendirme yazısı için bk. Talat Tekin (2003). "*Sravnitel'nyy slovar tunguso-man'çjurskikh yazıkov: Materialı k etimologičekomu slovarju* ("Tunguz-Mançu dillerinin karşılaştırmalı sözlüğü: Etimolojik sözlük için malzemeler"), Tom I: A-N, Akademiya Nauk SSSR, Institut Yazıkoznaniya, Leningrad 1975", *Makaleler I Altayistik*, Haz. Emine Yılmaz-Nurettin Demir, Ankara: Grafiker Yayınları, 65-72.

¹⁵ Shirokogoroff, S. M. (1929). *Social Organization of the Northern Tungus*. Shanghai: The Commercial Press.

¹⁶ Benzing, J. (1955). *Die Tungusischen Sprachen, Versuch einer vergleichenden Grammatik*. Wiesbaden: Steiner.

¹⁷ Pritsak, O. (1955). "Die Oberstufenzählung im Tungusischen und Jakutischen", *ZDMG*, 105:1. Hamburg: 184-191.

ilgili yayınları olan isimlerden de Möllendorff¹⁸, Gabelentz¹⁹, Zakharov²⁰, Cincius²¹, Sinor²², Avrorin²³, Kalużyński²⁴, Norman²⁵, Clark²⁶, Ikegami²⁷, Yamamoto²⁸, Doerfer²⁹, Hauer³⁰ ve Haenisch³¹ öne çıkmaktadır.

Bugüne gelindiğinde Mançu-Tunguz dillerinin araştırılmasında önde gelen isimler arasında Juha Janhunen³², Andreas Hölzl³³, Giovanni Stary³⁴, Mark C. Elliot³⁵, Alexander Vovin³⁶ ve Liliya Gorelova³⁷ bulunmaktadır. Mançu-Tunguz dilleri ile ilgili yayıncılık faaliyetlerinde ise Harrassowitz Verlag (*Tunguso Sibirica* serisi) ve Brill yayınlarının etkin olduğu görülmektedir.

Ne yazık ki bugün Türkiye’de Tunguz dillerinin araştırılmasına yönelik çalışmalar, zayıf durumdadır. Bu noktada Özalan’ın çalışması, alandaki önemli bir eksikliğin kapatılması yönünde harekete geçirici bir girişim olarak değerlendirilebilir. Özalan da bu yayınlara birlikte araştırmacıların dikkatini başta Tunguz dilleri olmak üzere Altay dillerinin araştırılmasına çekebileceği ümit ettiğini ifade eder (s. i).

Eser; giriş, şekil bilgisi, çeviri, metin ve sözlük bölümlerinden oluşmaktadır. Kitabın giriş bölümü; “Mançular ve Mançuca”, “Mançucanın Tunguz Dilleri Arasındaki Yeri” ve “Mançuca Nişan Şaman Hikâyesi”ne dair bilgilere ayrılmıştır.

¹⁸ Möllendorff, P. G. (1892). *A Manchu Grammar with Analysed Texts*. Shanghai.

¹⁹ Gabelentz, H. Conon (1832). *Eléments de la grammaire Mandchoue*. Altenbourg : Comptoir De La Litterature.

²⁰ Zakharov, I (1879). *Grammatika man’čžurskogo yazıka*. St. Petersburg. / Zakharov, I (2010). *A Grammar of Manchu*. Languages of Asia Classic Texts, Volume: 1, Leiden: Brill.

²¹ Cincius, V. I. (1976). *Sravnitel’nyj slovar’ tunguso-man’čžurskih jazikov*. Leningrad: Nauka.

²² Sinor, D. (1968). *La langue mandjoue, Handbuch der Orientalistik I, V, Altaistik 3*. Leiden-Köln: Brill, 257-280.

²³ Avrorin, V. A. (2000). *Grammatika man’čžurskogo pis’memogo yazıka*. St. Petersburg: Nauka.

²⁴ Kalużyński, S. (1977). *Die Sprache des Mandschurischen Stammes Sibe aus der Gegend von Kuldscha*, *Prace Orientalistyczne*, vol. 25. Warszawa: Ed. Scientifiques de Pologne.

²⁵ Norman, J. (1978). *A Concise Manchu-English Lexicon*. Seattle, UK: University of Washington Press.

²⁶ Clark, Larry (1979). “Manchu Suffix List”. *Manchu Studies Newsletter* III, 29-40.

²⁷ Ikegami, J. (1974). *Versuch einer Klassifikation der Tungusischen Sprachen*. G. Hazai (ed.), *Sprache, Geschichte und Kultur der Altaischen Volker* içinde, Berlin: Akademie Verlag, 271-272.

²⁸ Yamamoto, K. (1969). *A classified dictionary of spoken manchu; with manchu, english and japanese indexes*.

²⁹ Doerfer, Gerard (1978). *Classification problems of Tungus*. *Beiträge zur nordasiatischen Kulturgeschichte* içinde. Ed. M Weiers Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1-26.

³⁰ Hauer, Erich (1952). *Handwörterbuch Der Mandschusprache*. Tokyo: Verlag Deutsche Gesellschaft für Natur- und Völekrunde Ostasiens.

³¹ Haenisch, E. (1961). *Mandschu-Grammatik mit Lesestücken und 23Texttafeln*. Leipzig: VEB.

³² Janhunen, J. (2012). *The expansion of Tungusic as an ethnic and linguistic process*. *Recent Advances in Tungusic Linguistics*, Ed. A. L. Malchukov, & L. J. Whaley, (Turcologica 89), Wiesbaden: Harrassowitz, 5-16.

³³ Hölzl, A. (2018). *A typology of questions in Northeast Asia and beyond: An ecological perspective*. (Studies in Diversity Linguistics 20). Berlin: Language Science Press.

³⁴ Stary, G. (1990-2003). *Manchu Studies: An International Bibliography*. Vol. 1-4. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

³⁵ Elliot, M. C. (2001). *The Manchu Way: The Eight Banners and Ethnic Identity in Late Imperial China*. Stanford (CA): Stanford University Press.

³⁶ Vovin, A. (2006). *Why Manchu and Jurchen look son on-Tungusic*. *Tumen jalafun Jecen akū: Manchu Studies in Honor of Giovanni Stary*, Ed. A. Pozzi, J.A. Janhunen, M. Weiers. (Tunguso-Sibirica;20), Wiesbaden: Harrassowitz, 255-266.

³⁷ Gorelova, M. L. (2002), age.

“Mançular ve Mançuca” başlıklı bölümde Mançuların tarihi coğrafyasına ve siyasi tarihine değinilmiş ve bir etnonim olarak Mançu adının kökenine dair bilgiler verilmiştir. Ayrıca Mançuca konuşurlarının nüfusu ve bugünkü coğrafyası ile Mançu yazı dilinin gelişimine dair bilgiler de yine bu bölümde yer almaktadır. Özalan, 17. yüzyılın sonlarından itibaren Çincenin Mançuca üzerindeki yoğun etkisinden söz eder ve 18. yüzyıldan başlayarak Mançuca konuşurlarının sayısının iyice azalmaya başladığını ifade eder. Ancak Çin’de neredeyse tamamen ortadan kalkan Mançuca, ana vatanı olan Mançurya’da yaşamaya devam etmiştir (ss. 4-5). Mançucayla bağlantılı bir diyalekt olarak kabul edilen ve Ethnologue verilerine göre tehlike altındaki dil statüsünde bulunan Sibecenin de Doğu Türkistan’da yaşayan Sibeler tarafından konuşulmaya devam ettiği belirtilmektedir (s. 5). Ancak, Özalan’a göre günümüzde Mançuca’yı tekrar canlandırma gayretleri olsa da Mançucanın tekrar bir konuşma dili haline gelmesi pek ihtimal dahilinde değildir (s. i).

“Mançucanın Tunguz Dilleri Arasındaki Yeri” başlıklı bölümde de Tunguz dil ailesinin bir üyesi olarak kabul edilen Mançucanın ve bu dille yakın ilişkili olduğu kabul edilen Cürçence ve Sibecenin, diğer Tunguz dillerinden ayrılan özelliklerinin olduğuna dikkat çekilerek Menges, İkegami, Doerfer ve Janhunen gibi araştırmacıların Tunguz dil ailesini sınıflandırma çalışmaları değerlendirilir (s. 6). Ayrıca Cürçence ve Mançuca ile Sibece ve Mançuca arasındaki bağlantıların niteliğine de yine bu bölümde yer verilmiştir. Özalan’ın bu konudaki değerlendirmesi ise bu dillerin bazı araştırmacılar tarafından tarihsel süreçte birbirlerinin devamı olan diller olarak kabul edildiği ancak aralarındaki ses ve şekil bilgisi farkları sebebiyle bu görüşe itirazların bulunduğu yönündedir (s. 8).

“Nişan Şaman Hikayesi” başlıklı bölümde ise hikâyenin yazılı kayıtlarının bulunuş ve yayımlanış süreci anlatılmaktadır. Ayrıca Özalan, Mançurya toplulukları arasında yaygın olan bu hikâyenin Nanay, Solon, Oroçen ve Dagur dillerine ait varyantlarının bulunduğunu belirtir ve metnin başta Rusça olmak üzere Korece, Almanca, İtalyanca, İngilizce, Çince, Macarca, Japonca, Lehçe ve İspanyolcaya da çevrildiğini ve farklı disiplinlerde birçok araştırmaya konu olduğunu ifade eder (s. 9). Hikâyenin kısa bir özetine de yine bu bölümde yer verilmiştir.

“Şekil Bilgisi” bölümü ise temelde isim ve fiil olmak üzere iki ana başlıktan oluşmaktadır. Özalan, bu bölümün başında Mançucanın grameri ile ilgili alanyazın içerisinde önemli bir isim olan Gorelova’ya atıfta bulunarak Mançucanın morfolojik araçlarının diğer Altay dillerine oranla daha zayıf olduğuna ve buna koşut olarak kelime türleri arasında ayırım yapmanın da kolay olmadığına değinir (s. 12). Kelime türlerini de temelde isim ve fiil kategorileri altında değerlendirmiştir. Öte yandan Mançuca gramerlerde yer almayan kategorilere (isim-fiil kategorisi gibi) ve yine bu gramerlerde karşımıza çıkmayan ama metinde tespit edilen eklerin işlev farklılıklarına da bu bölümde yer verilmiştir (bk. s. 17, 1.1.2.5). Mançucanın şekil bilgisi unsurlarının alt başlıklara ayrılırken Türkçe dilbilgisi çalışmalarında takip edilen bir yaklaşım benimsenerek ele alındığı (bk. s. 23, 1.1.4.) böylece Mançuca ile Türkçe arasında yapılacak karşılaştırmalar için de elverişli bir zemin oluşturmaya gayret gösterildiği de yine bu bölümde ifade edilmektedir (s. 23).

“Çeviri” bölümüne geldiğimizde ise Özalan, kaynak odaklı bir çeviri yaklaşımı benimsediğini ifade eder (s. 1). Bu noktada Mançuca cümle yapıları hatta varsa ortak kelimeler Türkçe çeviriye mümkün olduğunca yansıtılmaya çalışılmıştır. Bu da dil araştırmacılarına Mançuca ile Türkçe arasında karşılaştırma yapabilme olanağı sağlamaktadır (s. 1). Yine de kaynak metnin olduğu gibi yansıtılmadığı durumlar da

mevcuttur ve bu noktada Özalan, Mançuca ile Türkçe arasındaki morfolojik paralelliklerin veya farklılıkların görülebilmesi için metin bölümüne bakılmasını tavsiye eder (s. 2). Özalan, bazı durumlarda çeviri sürecini metindeki görevli unsurların belirlediğini de dile getirir (s. 2). Çeviri tercihinde anlamın bağlama uygunluğu da göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca metnin diğer dillerdeki çevirileriyle de karşılaştırma yapılarak varsa çevirideki farklılıklar, dipnotlarda açıklanmıştır. Kimi Mançuca ifadelerin Türkçedeki birebir karşılıkları da yine dipnotlarda verilmiştir. İlâveten, Mançuca *nahan* “alttan bir ocakla ısıtılan yatak” örneğinde olduğu gibi bazı kültür kelimelerinin daha iyi anlaşılması amacıyla bu kelimenin karşıladığı kavram dünyasına ve Mançu kültür hayatındaki yerine dair bilgiler için dipnota konu ile ilgili kaynağa referans verilerek okuyucunun ilgili kaynağa yönlendirildiği de görülmektedir (s. 87).

Özalan, eserin “Metin” bölümünü oluşturan Nişan Şaman hikâyesi için Nowak ve Durrant’ın *The Tale of Nişan Shamaness* başlıklı kitapta verdikleri metni esas aldığını belirtir (s. 2). Mançuca metin, Türkçe satır altı morfolojik denklilikleriyle birlikte sunulmuştur (s. 2). Böylece Mançuca öğrenmek ve çalışmak isteyen araştırmacılar için de kolaylık sağlanmış ve metin üzerinden morfolojik yapıların tanınmasıyla birlikte bu yapıların işlevlerinin metnin bağlamı içerisinde daha iyi anlaşılması da sağlanmıştır. Yazarın tercih ettiği bu yöntemin kullanışlı olmasının yanında dil öğretimi açısından da faydalı olduğunu söylemek mümkündür. Özel adlar da yine satır altında Mançucadaki şekilleriyle gösterilmiştir. Şiirsel bir dili yansıtan bölümlerde geçen ve sadece kafiye olsun diye uydurulduğu düşünülen bazı kelimeler ise satır altında soru işareti ile verilmiştir. Mançuca metinde geçen bazı kelimelerin de ölçünlü dilde olduğundan farklı biçimlerde olduğu görülmektedir. Bu şekilde ölçünlü dilden sapmalar ve yazım yanlışları olarak değerlendirilen örnekler, metin içinde aynı şekilde bırakılmış; bu kelimelerin ölçünlü dildeki şekilleri ve yanlış yazılan kelimelerin doğru biçimleri de yine dipnotlarda gösterilmiştir (s. 2).

Başında “Dil Adı Kısaltmaları” ve “Dil Bilgisi Terimleri Kısaltmaları” olmak üzere iki başlıktan oluşan “Kısaltmalar” bölümünün yer aldığı kitap, metinde geçen sözcüklerin alfabetik düzende sıralandığı “Sözlük” ve “Kaynakça” bölümleriyle son bulmaktadır.

Özalan, bu eseriyle birlikte araştırmacıların ilgisini Mançucaya çekerek Türkoloji araştırmalarına kaynaklık eden diller arasına Mançucanın da katılmasına ve bu alanda çalışacak araştırmacıların yetiştirilmesinin özendirilmesine katkıda bulunmaktadır. Eser, Mançucaya ilişkin yeni ve önemli veriler sunmasıyla adeta bir dil yadigarı niteliğinde olup aynı zamanda Mançu Şamanizm’i ve gelenekleri hakkında bilgi edinilebilecek bir birincil kaynak niteliğindedir. Bu yönleriyle eser hem dil hem de halk bilimi ile Şamanizm (içinde Budizm ve Taoizm’e ait kavramların da görülmesi nedeniyle bu inanç sistemleriyle de ilgili alanlarda) alanlarında çalışan araştırmacılar için değerlidir. Türkiye’de Mançucanın ve Tunguz dillerinin araştırılmasına yönelik atılan bu ilk adımın devamının gelmesini ümit etmekteyiz.